

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ**

ҚАЗАҚСТАН-АМЕРИКАНДЫҚ ЕРКІН УНИВЕРСИТЕТІ

**МАГИСТРЛІК ЖОБАНЫ
ДАЙЫНДАУ, ЖАЗУ ЖӘНЕ ҚОРҒАУ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ
ҮЛГІЛІК ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР**

ӨСКЕМЕН Қ., 2025 ж.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАР

Магистрлік жобаны дайындау, жазу және қорғау тәртібі туралы Әдістемелік ұсынымдарды әзірлеу кезінде мынадай нормативтік құжаттар пайдаланылды:

1. "Білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007.07.27 № 319-III Заңы (өзгерістермен және толықтырулармен).
2. "Ғылым туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 18.02. 2011 ж. №407-IV (өзгертулер мен толықтырулармен).
3. "Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы №595 бұйрығына 5-қосымшаға сәйкес жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары (өзгерістермен және толықтырулармен).
4. Білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптары және оларға сәйкестікті растайтын құжаттардың тізбесі. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 17 маусымдағы № 391 бұйрығы.
5. "Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі № 152 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 12 қазандағы № 563 бұйрығы. (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 16 қазанда № 17554 болып тіркелді).
6. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты (Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 1 қарашада № 17669 болып тіркелді. (2020 жылғы 5 мамырдағы № 182 өзгерістермен).

ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Магистрлік жоба - таңдалған білім беру бағдарламасының өзекті мәселесінің қолданбалы мәселесін шешуге мүмкіндік беретін теориялық және (немесе) эксперименттік нәтижелерді қамтитын дербес зерттеу болып табылатын бейінді магистратура магистрантының бітіру жұмысы.

Магистрлік жоба:

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

1) магистрлік жоба қорғалатын білім беру бағдарламасының негізгі проблематикасына сәйкес келуге;

2) ғылымның, техниканың және өндірістің қазіргі заманғы жетістіктеріне негізделуге және нақты практикалық ұсынымдарды, басқарушылық міндеттердің дербес шешімдерін қамтуға;

3) озық ақпараттық технологияларды қолдана отырып орындалуы тиіс;

4) негізгі қорғалатын ережелер бойынша эксперименттік-зерттеу (әдістемелік, практикалық) бөлімдерін қамтуға міндетті.

Магистрлік жобаны магистрант дербес және жеке-дара орындайды, онда жаңа ғылыми нәтижелер мен жария қорғау үшін ұсынылатын ережелер жиынтығы қамтылуға тиіс. Ғылыми жұмыс ретінде магистрлік жоба ішкі бірлікке ие болуы керек және магистранттың ғылымға қосқан жеке үлесі туралы куәландыруы керек.

Магистрант ұсынған жаңа шешімдер белгілі шешімдермен салыстырғанда қатаң дәлелденіп, сыни тұрғыдан бағалануы керек. Қолданбалы маңызы бар жобаларда алынған ғылыми нәтижелерді іс жүзінде пайдалану туралы мәліметтер келтіріледі.

Магистрлік жоба мазмұнының негізі жаңа фактілерді, құбылыстар мен заңдылықтарды сипаттауды, сондай-ақ бұрын белгілі болған мәліметтерді басқа ғылыми позициялардан немесе мүлдем басқа аспектіден жалпылауды қамтитын жаңа материал болуы керек. Осыған байланысты мұндай материалда бар көзқарастар мен идеяларды қайта қарауға байланысты пікірталас мәселелері болуы мүмкін. Магистрлік жобаның мазмұны Берілген ережелердің бірегейлігі, бірегейлігі және бірегейлігі талаптарына жауап беруі тиіс.

Магистрлік жобаның мазмұнын ұсыну нысаны логикалық ойлау құралдарын белсенді қолданумен, сондай-ақ пайымдаулардың дәлелденуімен және келтірілген мәліметтердің дәлдігімен сипатталуы керек. Материалдың стилистикалық дизайны сөйлеудің ғылыми стилінің ерекшеліктерімен анықталуы керек, оның басты ерекшелігі-ғылыми білімнің ерекшелігінен туындайтын объективтілік.

Магистрлік жоба мемлекеттік, орыс немесе ағылшын тілдерінде қолжазба түрінде ұсынылады.

Магистрлік жобаны орындаудың негізгі кезеңдерін бөліп көрсетуге болады:

1) тақырыпты таңдау, ғылыми жетекшіні тағайындау;

2) жұмыс жоспарының ғылыми жетекшісімен келісу;

3) магистрлік жобаға қойылатын талаптарды зерделеу;

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

- 4) мәселе бойынша әдебиеттерді зерделеу, зерттеудің мақсаттарын, міндеттері мен әдістерін айқындау;
- 5) тақырыпты тікелей әзірлеу;
- 6) алынған нәтижелерді жалпылау;
- 7) магистрлік жобаны рецензиялау;
- 8) магистрлік жобаны қорғау және бағалау.

МАГИСТРЛІК ЖОБАНЫҢ ТАҚЫРЫБЫН ТАҢДАУ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМИ ЖЕТЕКШІНІ ТАҒАЙЫНДАУ

Магистрлік жобаның тақырыбы білім беру бағдарламасы бойынша ғылымның қазіргі жағдайына сәйкес өзекті болуы керек және бітіруші кафедралардың зерттеу бағытымен байланысты болуы керек.

Магистранттарға шығарушы кафедраның отырысында қаралатын және университеттің Ғылыми кеңесінде бекітілетін тақырыптар тізімінен тақырыпты таңдау құқығы беріледі.

Магистрлік жобалар тақырыбының жалпы тізбесі жыл сайын кемінде 30% - ға жаңартылып, магистранттарға қолданбалы ғылыми зерттеулер бағдарламалары бойынша бітіруші кафедра орындайтын ғылыми жобалар шеңберінде зерттеулер дайындау мүмкіндігін қамтамасыз етуі тиіс.

Магистрант магистрлік жобаның тақырыбын ғылыми жетекшінің көмегімен таңдайды. Магистрант өз тақырыбын оны әзірлеудің орындылығы үшін қажетті негіздемемен ұсына алады.

Магистрлік жобаның тақырыбын таңдағанда, оны терең пысықтау үшін салыстырмалы түрде тар жоспардың міндетін алған жөн.

Тақырыпты таңдауда аналитикалық шолулармен және арнайы мерзімді басылымдардағы мақалалармен танысу, сондай-ақ практик-мамандармен әңгімелер мен консультациялар маңызды көмек көрсетеді, олардың барысында ғылымда әлі де аз зерттелген маңызды мәселелерді анықтауға болады.

Магистрлік жобаның тақырыбы магистрантты қабылдағаннан кейін екі ай ішінде ғылыми кеңестің шешімі негізінде университет Президентінің бұйрығымен бекітіледі.

Қорғауға дейін кемінде 2 (екі) ай бұрын ғылыми жетекшінің дәлелді қорытындысы және кафедра отырысының шешімі негізінде магистрлік жобаның тақырыбын түзетуге жол беріледі. Магистрлік жобаның тақырыбын қайта бекіту Ғылыми кеңестің отырысында қаралады және университет Президентінің бұйрығымен бекітіледі.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Профессор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

Магистрлік жобаны басқару үшін ғылыми жетекші тағайындалады - "ғылым кандидаты" немесе "ғылым докторы" немесе "философия докторы (PhD)" немесе "бейін докторы" немесе "философия докторы (PhD)" академиялық дәрежесі немесе "бейін докторы" немесе "бейін докторы" немесе "философия докторы (PhD)" дәрежесі бар оқытушы, немесе ғылыми қызметтің негізгі нәтижелерін жариялау үшін ұсынылатын ғылыми басылымдар тізбесіне енгізілген басылымдарда соңғы бес жылдағы 5 ғылыми мақаланың авторы болып табылатын, ғылыми-педагогикалық жұмыс өтілі кемінде үш жыл болатын, сұрау салынатын бағыттың бейініне сәйкес келетін "бейін бойынша доктор", JCR (ЖДЕ) деректері бойынша импакт-факторы бар немесе Science Citation Index expanded, Social Science Citation Index немесе Web of Science Core Collection (Сайнс веб-сайты) базаларының бірінде индекстелетін халықаралық рецензияланатын ғылыми журналда Білім және ғылым саласындағы уәкілетті орган және 1 ғылыми мақала бекіткен кор Citescor (СайтСкор) бойынша процентиль көрсеткіші Scopus (Скопус) дерекқорында кемінде 25.

Ғылыми басшылықты жүзеге асыру құқығын растайтын құжаттар болған кезде басқа университеттерден ғылыми басшыларды тағайындауға жол беріледі.

Магистрлік жобаны басқару үшін біліктілігі магистрантты даярлау бағытына сәйкес келетін консультанттарды тартуға болады, ал бағыттардың қиылысында орындалатын магистрлік жоба үшін ғылымдардың аралас саласы бойынша ғылыми консультанттарды да тартуға болады.

Магистранттардың ғылыми жетекшілерінің кандидатуралары Ғылыми кеңестің шешімі негізінде университет Президентінің бұйрығымен қабылданғаннан кейін екі ай ішінде бекітіледі.

Қажет болған жағдайда ғылыми кеңестің шешімі негізінде университет Президентінің бұйрығымен ғылыми жетекшіні қайта бекітуге болады.

1. МАГИСТРЛІК ЖОБАНЫ РЕСІМДЕУДІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН ЕРЕЖЕЛЕРІ

Магистрлік жобаның құрылымдық элементтері:

- 1) титул парағы;
- 2) мазмұны;
- 3) нормативтік сілтемелер (бар болса);
- 4) анықтамалар, белгілер және қысқартулар (бар болса);
- 5) кіріспе;
- 6) негізгі бөлім;

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

7) қорытынды;

8) пайдаланылған көздердің тізімі;

9) қосымшалар (бар болса).

Kіріспеде жобаның кіріспе бөлігі, мақсаты, міндеттері, ғылыми жаңалығы мен маңыздылығы, Зерттеу әдістері, күтілетін нәтижелер көрсетілген.

Кіріспе бөлімде жоба идеясының қысқаша сипаттамасы, ол шешуге бағытталған мәселе көрсетіледі.

Мақсат қысқаша және нақты түрде баяндалады, жоба тақырыбына сәйкес келуі керек, қол жетімді болуы керек және жобаны іске асыру нәтижесінде күтілетін шешімнің сипатын көрсетуі керек. Мақсаттың мазмұны зерттеу нәтижесінде жауап берілуі керек негізгі сұрақты көрсетуі керек.

Жобаның міндеттері. Бұл бөлімде логикалық өзара байланысты, дәйекті тапсырмалар арқылы жобаның мақсатына жету жолы сипатталған. Қойылған міндеттердің тізімі келтірілген.

Жобаның ғылыми жаңалығы мен маңыздылығы. Бөлімде келесі ақпарат болуы керек:

1) жобаны әзірлеуге алғышарттар, (бар болса, жобаның тақырыбына қатысты алдын ала нәтижелер және (немесе) өтініш беруші бұрын алған нәтижелер көрсетіледі);

2) зерттелетін тақырыпқа қатысты әлемде және Қазақстан Республикасында жүргізілген алдыңғы ғылыми зерттеулерді, білімнің жетіспеушілігін және олардың осы жобамен өзара байланысын міндетті түрде шолу отырып, жобаның ғылыми жаңалығының негіздемесі (контексте шолуда пайдаланылған әдебиетке сілтемелер көрсетілуі тиіс, оның толық транскрипциясы "Библиография"бөлімінде ұсынылуы тиіс). магистрлік жобаның күтілетін нәтижелерін белгілі аналогтармен салыстыру;

3) жоба нәтижелерінің маңыздылығын негіздейтін ғылыми және технологиялық мұқтаждықтар (бар болса, әлеуметтік сұранысты және (немесе) экономикалық және индустриялық мүдделілікті, басқа да растайтын деректерді қамтиды), жобаның ұлттық және халықаралық ауқымдағы маңыздылығы, оның нәтижелерінің экономиканың, ғылымның және (немесе) қоғамдық қатынастардың тиісті саласын дамыту үшін қолданылуы;

4) жобаның ғылыми-зерттеу жұмыстарының деңгейіне, ғылыми-техникалық әлеуетіне, ғылыми ұйымдар мен олардың ұжымдарының бәсекеге қабілеттілігіне, жоба нәтижелерінен күтілетін әлеуметтік және

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

экономикалық әсерге, күтілетін нәтижеге қол жеткізу үшін қажетті жағдайларға әсері.

Осы бөлімді сипаттау кезінде келесі позициялардың сипаттамасына назар аудару қажет:

1) Жоба идеясының қолданыстағы аналогтардан түбегейлі айырмашылықтары. Егер зерттеу идеясы немесе нәтижесі әлемде және (немесе) Қазақстанда бұрыннан бар болса, жобаның артықшылығы неде екенін негіздеу қажет;

2) Егер жобаның түпкілікті нәтижесі өнім болса, жоба шеңберінде ұсынылатын өніммен салыстырғанда қазіргі уақытта жобаның пәндік саласындағы қалыптасқан техника деңгейін сипаттау қажет;

3) Егер жоба өтініш беруші бұрын жүргізген ғылыми зерттеулердің жалғасы болып табылған жағдайда, жобаның бұрын жүргізілген ғылыми зерттеулермен өзара байланысын және оның олардан айырмашылығын нақты және нақты баяндау қажет.

Зерттеу әдістері. Бөлім келесі ақпаратты қамтиды:

1) Жобаның негізгі ғылыми мәселелері мен гипотезаларының сипаттамасы, зерттеу стратегиясы мен тәсілдерінің негіздемесі, жобада қолданылатын зерттеу түрлері (сипаттамалық, корреляциялық және/немесе эксперименттік), зерттеу жүргізудің кезектілігі;

2) Ең маңызды эксперименттердің қысқаша сипаттамасы;

3) Жобада қойылған мақсаттарға қол жеткізу тәсілдерінің негіздемесі ретінде пайдаланылатын зерттеу әдістерінің сипаттамасы, олардың Жобаның мақсаттары мен міндеттерімен өзара байланысы, өзара;

4) Бастапқы ақпаратты жинау әдістері, оның көздері және жоба міндеттерін шешу үшін қолданылуы, деректерді өңдеу тәсілдері, сондай-ақ олардың дұрыстығы мен жаңғыртылуын қамтамасыз ету;

5) Зияткерлік меншік құқықтарын ресімдеу және зерттеу нәтижелеріне бөлу шарттары (зияткерлік меншікті қорғаудың қандай әдісі таңдалатынын көрсету, таңдауды негіздеу қажет).

Күтілетін нәтижелер. Бөлімде зерттеудің негізгі нәтижесі, яғни жобаның мақсатына қол жеткізуге сәйкес келетін нәтиже, оның сандық және сапалық сипаттамалары мен іске асыру нысаны сипатталған. Жобаның мақсаты мен міндеттеріне сәйкес нәтиженің негіздемесі келтіріледі.

Қосымша бөлімде мыналар көрсетілуі мүмкін:

1) күтілетін нәтижелердің ғылым мен технологияның негізгі ғылыми бағытын және сабақтас салаларын дамытуға әсері;

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

2) алынған ғылыми нәтижелердің қолданылуы және (немесе) коммерцияландыру мүмкіндігі;

3) негіздемесі бар жоба нәтижелерінің әлеуметтік, экономикалық, экологиялық, ғылыми-техникалық, мультипликативтік және (немесе) өзге де әсері;

4) сапалық және сандық сипаттамаларын көрсете отырып, жобаның басқа да тікелей және жанама нәтижелері.

Негізгі бөлім бөлімдерден, кіші бөлімдерден, тармақтардан және тармақшалардан тұрады.

Әр бөлім жаңа беттен басталады. Әр бөлімнің негізгі мәтінінің алдында таңдалған бағыттың қысқаша сипаттамасы және қолданылған зерттеу әдістерінің негіздемесі бар алғы сөз болуы мүмкін. Әр бөлімнің соңында бөлімде келтірілген ғылыми және практикалық нәтижелердің қысқаша мазмұны бар тұжырымдар тұжырымдалады, бұл жалпы тұжырымдарды кішігірім мәліметтерден бөліп көрсетуге мүмкіндік береді.

Негізгі бөлім кем дегенде екі бөлімнен тұрады, олар өз кезегінде кем дегенде екі бөлімнен тұрады:

1) 1-бөлім - зерттеудің жалпы тәсілдері мен негізгі әдістерін баяндау, теориялық және (немесе) эксперименттік әзірлемелерді сипаттау;

2) 2-бөлім - зерттеу нәтижелерін талдау, жалпылау, бағалау және тиімділігін анықтау (техникалық-экономикалық, экологиялық және т.б.).

Бірінші бөлімде зерттеу бағытын таңдау негізделеді, есептерді шешу әдістері және оларды салыстырмалы бағалау келтіріледі, зерттеулер жүргізудің жалпы әдістемесі әзірленеді.

Екінші бөлімде магистранттың тақырыпты әзірлеуге енгізетін жаңа нәрселерді көрсете отырып, өзінің жеке зерттеулерінің нәтижелері көрсетілген. Магистрант алған нәтижелерінің толықтығы мен дұрыстығын бағалауы, оларды басқа авторлардың ұқсас зерттеулерінің деректерімен салыстыруы тиіс.

Магистрлік жобаның қорытынды бөлігі (қорытынды) жүргізілген зерттеудің негізгі қорытындыларына қысқаша шолуды қамтуы тиіс. Сонымен бірге олар жұмыста алынған ең маңызды ғылыми және практикалық нәтижелерді баяндайды. Қорытындылардың бірінші тармағында мәселенің жай-күйі қысқаша бағаланады. Әрі қарай, қорытындылар кіріспеде қойылған барлық тапсырмаларға жауаптарды қамтуы керек. Мұның бәрі кіріспеде айтылған мақсаттарға қол жеткізілгенін дәлелдеуге мүмкіндік береді. Жеке маңызды нәтижелерге баса назар аудару керек, олардың дұрыстығын негіздеу керек, оларды қолдануға қатысты ұсыныстар беру керек.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

Пайдаланылған дереккөздердің тізімі мәтінде көрсетілген тәртіппен жасалады.

Магистрлік жобаны жазу кезінде магистрант келтірілген әдебиеттерге немесе жұмыс зерттеуге арналған идея, тұжырымдар, міндеттер, сұрақтар алынған әдебиеттерге сілтеме жасауы керек. Басылымдардың соңғы басылымдарына сілтеме жасау керек. Егер олар монографиялардан, шолу мақалаларынан, басқа да көптеген беттерден алынған мәліметтерді, материалдарды қолданса, онда сілтемеде сілтеме жасалған дереккөзден бет нөмірлерін, иллюстрацияларды, кестелерді, формулаларды дәл көрсету керек.

Өз дәлелдеріңізді беделді дереккөзге сілтемелермен растау немесе сол немесе басқа баспа туындысын сыни талдау үшін дәйексөздер келтіруіңіз керек.

Жалпы дәйексөз талаптары:

1) дәйексөз мәтіні тырнақшалармен басталып, аяқталады және автордың жазу ерекшеліктерін сақтай отырып, дереккөзде ұсынылған грамматикалық түрде келтіріледі. Басқа авторлар ұсынған ғылыми жолдар жалпы дау тудырғандарды қоспағанда, тырнақшалармен ерекшеленбейді;

2) дәйексөз авторлық мәтінді ерікті түрде қысқартпай және автордың ойларын бұрмаламай толық болуы керек. Дәйексөз кезінде сөздерді, сөйлемдерді, абзацтарды өткізіп жіберуге авторлық мәтінді бұрмаламай жол беріледі және үш нүктемен белгіленеді, олар дәйексөздің кез келген жерінде (басында, ішінде, соңында) қойылады. Егер жоғалған мәтіннің алдында немесе артында бөлу белгісі болса, онда ол сақталмайды;

3) әрбір дәйексөз міндетті түрде дереккөзге сілтеме жасайды;

4) мәтінді едәуір үнемдеуге мүмкіндік беретін жанама дәйексөз (басқа авторлардың ойларын өз сөздерімен қайталау, баяндау) кезінде автордың ойларын ұсынуда өте дәл болу керек, оның нәтижелерін бағалауға қатысты дұрыс болу керек және дереккөзге тиісті сілтемелер беру керек;

5) Егер келтірілген мәтіннен жекелеген сөздерге немесе ойларға деген көзқарасты анықтау қажет болса, оларды жақшаға салғаннан кейін леп белгісі немесе сұрақ белгісі қойылады;

6) жұмыстың авторы дәйексөз келтіре отырып, ондағы кейбір сөздерді бөліп көрсетсе, онда арнайы ескерту жасалады, яғни таңдауды түсіндіретін мәтіннен кейін нүкте қойылады, содан кейін сызықша қойылады және автордың инициалдары көрсетіледі, ал ескертудің барлық мәтіні жақшаға орналастырылады.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

Тізімге енгізілген әрбір әдеби дереккөзде магистрлік жобаның қолжазбасында көрініс болуы керек. Егер магистрант қандай да бір қарызға алынған фактілерге сілтеме жасаса немесе басқа авторлардың еңбектеріне сілтеме жасаса, онда ол сілтемеде келтірілген материалдардың қайдан алынғанын көрсетуі керек. Библиографиялық тізімге магистрлік жобаның мәтінінде сілтемелері жоқ және іс жүзінде пайдаланылмаған жұмыстарды енгізуге болмайды.

Қандай да бір себептермен негізгі бөлікке енгізілмейтін көмекші немесе **қосымша** материалдар қосымшаға орналастырылады.

Қосымшалар магистрлік жобаның жалғасы ретінде оның келесі парақтарында ресімделеді. Қолданбада мазмұнды тақырып болуы керек.

Қолданбаларға мыналар кіруі мүмкін:

- 1) аралық математикалық дәлелдер, формулалар мен есептеулер;
- 2) көмекші немесе цифрлық деректер кестелері;
- 3) сынақ хаттамалары мен актілері;
- 4) сұрау салу сауалнамалары немесе эмпирикалық зерттеулердің басқа да қолданылған түрлері;
- 5) эксперименттер, өлшеулер мен сынақтар жүргізу кезінде қолданылатын аппаратуралар мен аспаптардың сипаттамасы;
- 6) магистрлік жобаны орындау процесінде әзірленген ЭЕМ шешетін міндеттердің алгоритмдері мен бағдарламаларының нұсқаулықтары, әдістемелері, сипаттамасы;
- 7) көмекші сипаттағы иллюстрациялар (фотосуреттер);
- 8) магистрлік жобаның нәтижелерін енгізу актілері және т. б.

Қолданбалардың көлемі шектелмейді. Әрбір нақты жағдайда қосымшалардың құрамын ғылыми жетекшінің келісімі бойынша магистрант айқындайды.

МАГИСТРЛІК ЖОБАНЫ РЕСІМДЕУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Магистрлік жоба 1,5 интервалдан кейін А4 форматындағы ақ қағаз парағының бір жағында компьютер мен принтердің көмегімен жасалуы керек. Қаріптің түсі қара болуы керек, қаріп Times New Roman, қарапайым, 14 түйреуіш.

Мәтін өрістердің келесі өлшемдерін сақтай отырып басылуы керек: оң - 10 мм, Жоғарғы - 20 мм, сол - 30 мм және төменгі – 20 мм.

Магистрлік жобаның көлемі кемінде 40 бетті құрайды.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

Әр түрлі гарнитураның қаріптерін қолдана отырып, белгілі бір терминдерге, формулаларға, Теоремаларға назар аударудың компьютерлік мүмкіндіктерін пайдалануға рұқсат етіледі.

ДК-ден басып шығарылған мәтіннің және иллюстрациялардың, кестелердің, басып шығарулардың сапасы олардың нақты ойнату талаптарын қанағаттандыруы керек.

Магистрлік жобаны орындау кезінде бүкіл жоба бойынша кескіннің біркелкі тығыздығын, контрастын және айқындылығын сақтау қажет. Магистрлік жобада анық, анық емес сызықтар, әріптер, сандар мен белгілер болуы керек.

Магистрлік жобадағы фамилиялар, ұйымның атаулары, бұйымдардың атауы және басқа да тиісті атаулар түпнұсқа тілінде берілген.

Тиісті атауларды транслитерациялауға және ұйымдардың атауларын жоба тіліне аудармада түпнұсқа атауды қоса (бірінші рет айтқан кезде) келтіруге рұқсат етіледі.

Магистрлік жобаны құру

Құрылымдық элементтердің атаулары "мазмұн", "Нормативтік сілтемелер", "анықтамалар", "белгілер мен қысқартулар", "кіріспе", "қорытынды", "пайдаланылған Көздер тізімі", "қосымша" жұмыстың құрылымдық элементтерінің тақырыптары ретінде қызмет етеді. Құрылымдық элементтер қалың қаріппен белгіленуі керек.

Магистрлік жобаның негізгі бөлігін бөлімдерге, бөлімшелерге және тармақтарға бөлу керек. Қажет болған жағдайда тармақтар тармақшаларға бөлінуі мүмкін. Магистрлік жобаның мәтінін тармақтар мен тармақшаларға бөлу кезінде әрбір тармақта толық ақпарат болуы қажет.

Бөлімдерде, бөлімшелерде тақырыптар болуы керек. Элементтердің, әдетте, тақырыптары жоқ. Тақырыптар бөлімдердің, бөлімшелердің мазмұнын нақты және қысқаша көрсетуі керек.

Бөлімдердің, кіші бөлімдердің және тармақтардың тақырыптары абзац шегінісінен бас әріппен бас әріппен, соңында нүктесіз, астын сызбай басып шығарылуы тиіс.

Егер тақырып екі сөйлемнен тұрса, олар нүктемен бөлінеді.

Магистрлік жоба беттерін нөмірлеу

Магистрлік жобаның беттері араб цифрларымен нөмірленіп, зерттеудің бүкіл мәтіні бойынша нөмірленуі керек. Бет нөмірі парақтың төменгі бөлігінің ортасына нүктесіз қойылады.

Мұқаба парағы беттердің жалпы нөмірленуіне кіреді. Бет нөмірі титулдық параққа қойылмайды.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

Жеке парақтарда орналасқан иллюстрациялар мен кестелер магистрлік жоба беттерінің жалпы нөмірленуіне кіреді.

А3 парағындағы иллюстрациялар, кестелер Бір бет ретінде ескеріледі.

Бөлімдерді, кіші бөлімдерді, тармақтарды, тармақшаларды нөмірлеу

Магистрлік жобаның бөлімдерінде барлық жұмыс шегінде нүктесіз араб цифрларымен белгіленген және абзац шегінісінен жазылған реттік нөмірлер болуы тиіс. Бөлімшелер әр бөлімнің ішінде нөмірленуі керек. Бөлім нөмірі нүктемен бөлінген бөлім және бөлім нөмірлерінен тұрады. Кіші бөлім нөмірінің соңында нүкте қойылмайды. Бөлімдер, кіші бөлімдер сияқты, бір немесе бірнеше тармақтан тұруы мүмкін.

Егер жобада кіші бөлімдер болмаса, онда ондағы тармақтардың нөмірленуі әр бөлімнің шегінде болуы керек және тармақтың нөмірі бөлімнің және нүктемен бөлінген тармақтың нөмірлерінен тұруы керек. Нүкте нөмірінің соңында нүкте қойылмайды.

Мысал

1 Түрлері және негізгі өлшемдері

- 1.1**
 - 1.2**
 - 1.3**
- } **Магистрлік жобаның бірінші бөлімінің тармақтарын нөмірлеу**

2 Техникалық талаптар

- 2.1**
 - 2.2**
 - 2.3**
- } **Магистрлік жобаның екінші бөлімінің тармақтарын нөмірлеу**

Егер жобада кіші бөлімдер болса, онда тармақтардың нөмірленуі кіші бөлімнің шегінде болуы керек және тармақтың нөмірі бөлімнің, кіші бөлімнің және тармақтың нүктелермен бөлінген нөмірлерінен тұруы керек, мысалы:

3 Сынақ әдістері

3.1 Аппараттар, материалдар және реактивтер

- 3.1.1**
 - 3.1.2**
 - 3.1.3**
- } **Үшінші бөлімнің бірінші бөлімшесінің тармақтарын нөмірлеу**
- Магистрлік жоба**

3.2 Сынаққа дайындық

- 3.2.1**
- }

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

3.2.2 Екінші кіші бөлімнің үшінші бөлімнің тармақтарын нөмірлеу

3.2.3 Магистрлік жоба

Егер бөлім бір кіші бөлімнен тұрса, онда кіші бөлім нөмірленбейді. Егер кіші бөлім бір тармақтан тұрса, онда тармақ нөмірленбейді.

Егер мәтін тек тармақтарға бөлінсе, онда олар бүкіл магистрлік жоба шегінде реттік нөмірлермен нөмірленеді.

Қажет болған жағдайда тармақтар әрбір тармақтың шегінде реттік нөмірленуі тиіс тармақшаларға бөлінуі мүмкін, мысалы: 4.2.1.1, 4.2.1.2 және т. б.

Тармақтардың немесе тармақшалардың ішінде аударымдар келтірілуі мүмкін.

Әрбір санаманың алдында сызықша немесе қажет болған жағдайда құжаттың мәтінінде санамалардың біріне, кіші әріпке (Е, з, й, о, С, б, ы, әріптерін қоспағанда) сілтеме қою керек, содан кейін жақша қойылады.

Аударымдарды одан әрі нақтылау үшін араб цифрларын қолдану қажет, содан кейін жақша қойылады және жазба мысалда көрсетілгендей абзац шегінісінен жазылады.

Мысал

а)

б)

1) _____

2) _____

в) _____

Егер магистрлік жоба екі немесе одан да көп бөліктен тұрса, әр бөліктің өзіндік реттік нөмірі болуы керек. Әр бөліктің нөмірін магистрлік жобаның түрін көрсететін титул парағына араб цифрларымен қою керек, мысалы, "2-бөлім".

Әрбір құрылымдық элемент жаңа парақтан (беттен) басталуы керек.

Магистрлік жобаның беттерін және жұмыс құрамына кіретін қосымшаларды нөмірлеу өтпелі болуы керек.

Суреттер

Иллюстрациялар (сызбалар, карталар, графиктер, диаграммалар, компьютерлік басып шығарулар, диаграммалар, фотосуреттер) жоба мәтінінде олар бірінші рет айтылған мәтіннен кейін немесе келесі бетте орналастырылуы керек.

Иллюстрациялар компьютерлік нұсқада, соның ішінде түрлі-түсті болуы мүмкін.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

Барлық иллюстрацияларға магистрлік жобада сілтемелер берілуі керек.

Жобада орналастырылатын сызбалар, графиктер, диаграммалар, схемалар, иллюстрациялар конструкторлық құжаттаманың бірыңғай жүйесінің (БКҚЖ) мемлекеттік стандарттарының талаптарына сәйкес келуге тиіс.

Компьютерлік басып шығаруды пайдалану арқылы сызбаларды, графиктерді, диаграммаларды, схемаларды орындауға рұқсат етіледі.

Қолданбалы иллюстрацияларды қоспағанда, иллюстрациялар араб цифрларымен нөмірленуі керек. "Сурет" сөзі және оның атауы жолдың ортасында орналасқан.

Қажет болған жағдайда иллюстрациялардың атауы және түсіндірме деректері болуы мүмкін (сызба астындағы мәтін). "Сурет" сөзі және оның атауы түсіндірме деректерден кейін орналастырылады және келесідей орналастырылады: 1-сурет-құрылғының бөлшектері

Егер сурет бірнеше бетте орналасса, онда суреттің нөмірі мен атауы бірінші параққа (параққа) оның парағын көрсете отырып орналастырылады, келесі беттерде тек сурет пен парақтың нөмірі көрсетіледі. (Мысал: 1-сурет-құрылғы бөлшектері, 1-парақ; 1-сурет, 2-парақ)

Иллюстрацияларды бөлім шегінде нөмірлеуге рұқсат етіледі. Бұл жағдайда иллюстрация нөмірі бөлім нөмірінен және нүктемен бөлінген иллюстрацияның реттік нөмірінен тұрады. Мысалы, 1.1-Сурет.

Әр қосымшаның иллюстрациялары араб цифрларымен бөлек нөмірлеу арқылы, цифрдың алдына қосымшаның белгісін қосу арқылы белгіленеді. Мысалы, Сурет А. 3.

Иллюстрациялар в қосымшасына сәйкес ресімделеді.

Иллюстрацияларға сілтеме жасау кезінде жазу керек "...2-суретке сәйкес "нөмірлеу кезінде және"...бөлім шегінде нөмірлеу кезінде 1.2 " - суретке сәйкес.

Кестелер

Кестелер көрсеткіштерді салыстырудың жақсы көрінуі мен ыңғайлылығы үшін қолданылады. Кестенің атауы оның мазмұнын көрсетуі керек, дәл, қысқа болуы керек. Кестенің атауын сол жақтағы кестенің үстіне, сызықша арқылы нөмірі бар бір жолға абзац шегініссіз қою керек.

Кесте бірінші рет айтылған мәтіннен кейін немесе келесі бетте орналастырылуы керек.

Барлық кестелерге сілтемелер болуы керек. Сілтеме кезінде оның нөмірін көрсететін "кесте" сөзін жазу керек. Көптеген жолдары бар кестені басқа параққа (бетке) көшіруге рұқсат етіледі. Кестенің бір бөлігін басқа

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

параққа(бетке) ауыстырған кезде "кесте" сөзі, оның нөмірі мен атауы кестенің бірінші бөлігінің сол жағында бір рет көрсетіледі, ал басқа бөліктердің үстінде сол жақта "кестенің жалғасы" деген сөздер жазылады және кесте нөмірі көрсетіледі, мысалы: "1-кестенің жалғасы". Кестені басқа параққа (бетке) ауыстырған кезде тақырып тек оның бірінші бөлігінің үстіне кедергі келтіреді.

Көптеген графиктері бар кестені бөліктерге бөлуге және бір бөлікті бір беттің астына қоюға рұқсат етіледі. Егер кестенің жолдары мен бағандары парақтың форматынан асып кетсе, онда бірінші жағдайда кестенің әр бөлігінде Бас қайталанады, екінші жағдайда - бүйірлік.

Егер кесте бағанының әр түрлі жолдарында қайталанатын мәтін бір сөзден тұрса, онда оны бірінші жазғаннан кейін тырнақшамен ауыстыруға рұқсат етіледі; егер екі немесе одан да көп сөзден болса, онда бірінші қайталағанда оны "бірдей" сөздермен, содан кейін тырнақшамен ауыстырады. Қайталанатын сандардың, маркалардың, белгілердің, математикалық және химиялық белгілердің орнына тырнақшаларды қоюға жол берілмейді. Егер кестенің кез-келген жолындағы сандық немесе басқа деректер келтірілмесе, онда сызықша қойылады.

"№"Бағаны тәртіппен, қажет болған жағдайда келтіріледі, қалған жағдайларда-жоқ.

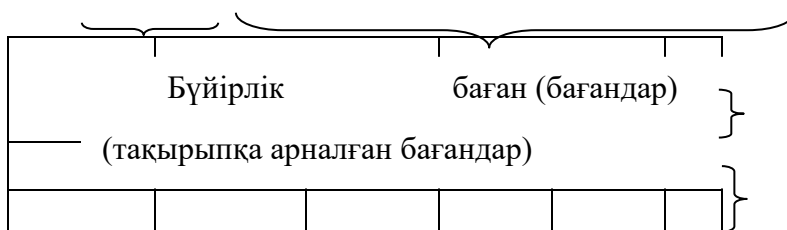
6.6.5 сандық материал, әдетте, кесте түрінде жасалады. Кесте дизайнының мысалы 1-суретте келтірілген.

Кесте _____ - _____

} График тақырыптары

Сандық материал,

Тақырыпшалары

1 Сурет

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

Қолданбалы кестелерді қоспағанда, кестелер араб цифрларымен нөмірленуі керек.

Кестелерді бөлім шегінде нөмірлеуге рұқсат етіледі. Бұл жағдайда кесте нөмірі бөлім нөмірінен және нүктемен бөлінген кестенің реттік нөмірінен тұрады.

Әр қосымшаның кестелері араб цифрларымен бөлек нөмірлеу арқылы белгіленеді, егер ол В қосымшасында көрсетілсе, мысалы, "В кестесі 1" сияқты қосымшаның белгіленуіне дейін қосылады.

Кестенің графиктері мен жолдарының тақырыптары жекеше бас әріппен, ал графиктердің субтитрлері кіші әріппен жазылуы керек, егер олар тақырыппен бір сөйлем құраса немесе бас әріппен жазылса, егер олар тәуелсіз мәнге ие болса. Кестелердің тақырыптары мен субтитрлерінің соңында нүктелер қойылмайды. Сол, оң және төменгі жағындағы кестелер сызықтармен шектеледі. Кестедегі қаріп өлшемін мәтінге қарағанда кішірек қолдануға рұқсат етіледі.

Бүйір қақпағы мен графиктің тақырыптары мен субтитрлерін диагональды сызықтармен бөлуге жол берілмейді.

Кестенің жолдарын ажырататын көлденең және тік сызықтарды, егер олардың болмауы кестені пайдалануды қиындатпаса, жүргізуге жол берілмейді.

Графиктің тақырыптары кесте жолдарына параллель жазылады. Қажет болған жағдайда баған тақырыптарының перпендикуляр орналасуына жол беріледі.

Кестенің басын кестенің қалған бөлігінен сызықпен бөлу керек.

Ескертпелер

"Ескерту" сөзін абзацтан бас әріппен басып шығару керек және астын сызбау керек.

Егер мәтіннің, кестелердің немесе графикалық материалдың мазмұнына түсініктемелер немесе анықтамалық деректер қажет болса, ескертпелер магистрлік жобада келтіріледі.

Ескертпелерде талаптар болмауы керек.

Ескертпелер мәтіндік, графикалық материалдан кейін немесе осы ескертпелер кіретін кестеде орналастырылуы керек. Егер Ескертпе бір болса, онда "Ескертпе" деген сөзден кейін сызықша қойылады және Ескертпе бас әріппен басылады. Бір ескерту нөмірленбейді. Бірнеше ескертпелер араб цифрларымен нүкте қойылмай ретімен нөмірленеді. Кестеге ескерту кестенің соңына кестенің соңын білдіретін сызықтың үстіне қойылады.

Мысал

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

Ескерту-жазулар басып шығарылмайды.

Бірнеше ескертпелер араб цифрларымен ретімен нөмірленеді.

Мысал

Ескертпелер

1 сызықтық жазулар басылмайды;

2 құжаттар нотариалды куәландырылады;

3 ұйымның басшысы бекітеді,

Қосымша түсініктеме қажет болған жағдайда ескертуді ескерту түрінде ресімдеуге жол беріледі. Түсіндірме белгісі түсініктеме берілген сөзден, саннан, таңбадан, сөйлемнен кейін бірден қойылады. Ескерту белгісі жақшамен араб сандарымен орындалады. Сандардың орнына ескертулерді "*" жұлдызшаларымен орындауға рұқсат етіледі.

Ескерту парақтың соңында абзац шегінісінен орналастырылады, мәтіннен сол жақтағы қысқа көлденең сызықпен бөлінеді. Кестеге сілтеме кестенің соңында кестенің соңын білдіретін сызықтың үстіне қойылады.

Формулалар мен теңдеулер

Формулалар мен теңдеулер мәтіннен бөлек жолға бөлінуі керек. Әрбір формуланың немесе теңдеудің үстінде және астында кем дегенде бір бос жол қалуы керек. Егер теңдеу бір жолға сыймаса, онда ол тең белгіден кейін (=) немесе плюс (+), минус (-), көбейту (x), бөлу (:) немесе басқа математикалық белгілерден кейін берілуі керек, келесі жолдың басындағы белгі қайталанады. Көбейту операциясын білдіретін белгідегі формуланы беру кезінде "x" белгісі қолданылады.

Таңбалар мен сандық коэффициенттердің мәндерін түсіндіру формулада берілген ретпен формуланың астына тікелей берілуі керек.

Формулалар бүкіл жұмыс шегінде реттік нөмірлеу арқылы жақшадағы араб цифрларымен жолдың оң жақ шетінде нөмірленуі керек.

Мысал

$$A=a:b, \quad (1)$$

$$B=c:e. \quad (2)$$

Бір Формуланың мағынасы - (1)

Қосымшаларда орналастырылған формулалар әр қосымшаның ішінде араб цифрларымен жеке нөмірленуі керек, әр цифрдың алдына қосымшаның белгілері қосылады, мысалы формула (в. 1).

Мәтіндегі формулалардың реттік нөмірлеріне сілтемелер жақшада беріледі. Мысал - ... формулада (1).

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

Формуларды бөлім шегінде нөмірлеуге жол беріледі. Бұл жағдайда формула нөмірі бөлім нөмірінен және (3.1) сияқты нүктемен бөлінген формуланың реттік нөмірінен тұрады.

Математикалық теңдеулерді ұсыну тәртібі формулалармен бірдей.

Сілтемелер

Жұмыста осы қағидаларға, стандарттарға, техникалық шарттарға және басқа да құжаттарға тиісті талаптарды толық және біржақты айқындаған және құжатты пайдалануда қиындықтар туғызбаған жағдайда сілтемелерге жол беріледі.

Тұтастай алғанда құжатқа немесе оның бөлімдері мен қосымшаларына, сондай-ақ кестелер мен иллюстрацияларға сілтеме жасалуы керек. Осы Қағидалардың кіші бөлімдерін, тармақтарын, кестелері мен иллюстрацияларын қоспағанда, кіші бөлімдер мен тармақтарға сілтемелерге жол берілмейді.

Стандарттар мен техникалық шарттарға сілтеме жасау кезінде олардың белгіленуі ғана көрсетіледі, бұл ретте стандарт пайдаланылған көздер тізімінде толық сипатталған жағдайда олардың бекітілген жылы көрсетілмеуге жол беріледі.

Пайдаланылған дереккөздерге сілтемелер төртбұрышты жақшада берілуі керек. Сілтемелерді нөмірлеу бөлімдерге бөлінуіне қарамастан магистрлік жобаның мәтінінде сілтемелерді келтіру тәртібімен араб цифрларымен жүргізіледі.

Бір дереккөзге бірнеше рет сілтеме жасаған кезде, төртбұрышты жақшаға көздің реттік нөмірінен басқа, көзден тиісті бет қойылады.

Жеке басылымдарға сілтеме міндетті болып табылады.

Интернет көздеріне сілтемелер міндетті болып табылады.

Анықтамалар, белгілер және қысқартулар

Анықтамалардың, белгілеулердің және қысқартулардың тізбесі бағанда орналасуы тиіс. Сол жақта аббревиатуралар, шартты белгілер, символдар, физикалық шамалар мен терминдер, оң жақта - олардың толық декодталуы.

Пайдаланылған дереккөздердің тізімі

Дереккөздер туралы мәліметтер Магистрлік жобаның мәтінінде дереккөздерге сілтемелер пайда болу тәртібімен орналастырылуы және араб цифрларымен нүктесіз нөмірленуі және абзац шегінісінен басып шығарылуы тиіс.

Қосымшалар

Қосымшалар магистрлік жобаның жалғасы ретінде оның келесі парақтарында ресімделеді

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

Магистрлік жобаның мәтінінде барлық қосымшаларға сілтемелер берілуі керек. Қосымшалар жұмыс мәтінінде оларға сілтеме ретімен орналастырылады.

Әрбір қолданба жаңа беттен басталуы керек, беттің жоғарғы ортасында "қолданба" сөзі, оның белгілері көрсетілген.

Қосымшада мәтінге қатысты симметриялы түрде жеке жолдың бас әрпімен жазылатын тақырып болуы керек.

Қосымшалар орыс алфавитінің бас әріптерімен белгіленеді, Е, З, Е, О, С, б, Ы, коммерсант әріптерін қоспағанда. "Қолданба" сөзінен кейін оның реттілігін білдіретін әріп шығады.

Қосымшаларды І, О әріптерін қоспағанда, латын әліпбиінің әріптерімен белгілеуге жол беріледі.

Орыс және латын алфавиттерінің әріптері толық пайдаланылған жағдайда қосымшаларды араб цифрларымен белгілеуге жол беріледі.

Егер құжатта бір қосымша болса, ол "А қосымшасы" деп белгіленеді.

Әрбір қосымшаның мәтіні қажет болған жағдайда әр қосымшаның шегінде нөмірленетін бөлімдерге, кіші бөлімдерге, тармақтарға, тармақшаларға бөлінуі мүмкін. Нөмірдің алдына осы қосымшаның белгісі қойылады

Қолданбалар магистрлік жобаның қалған бөлігімен ортақ болуы керек.

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ЖАЗБАША ЖҰМЫСТАРЫН ТЕКСЕРУ ҮШІН STRIKEPLAGIARISM ПЛАГИАТҚА ҚАРСЫ ИНТЕРНЕТ- ЖҮЙЕСІНІҢ ЖҰМЫСЫН ТЕКСЕРУ РӘСІМІ.

Плагиат – мәтінді, идеяларды, гипотезаларды, қорытындыларды, әдістерді, зерттеу нәтижелерін, графиктерді, кодтарды, суреттерді немесе басқа авторлардың туындыларын авторға және қарыз алу көзіне сілтеме жасамай пайдалану және (немесе) тағайындау, сондай-ақ басқа авторлардың мәтінін мағынасын өзгертпей, сөздер мен сөз тіркестерін синонимдік ауыстырумен пайдалану, соның ішінде басқа автордан аударылған мәтінді пайдалану тіл

Плагиат өткізу рәсімі магистрлік диссертацияларға міндетті түрде жүргізіледі. Тексеруді strikeplagiarism плагиатқа қарсы Интернет жүйесі жүзеге асырады.

Білім алушылардың магистрлік жұмыстарын плагиат тұрғысынан тексеруге жауапты операторлар университет қызметкерлерінің арасынан тағайындалады. Университет бойынша операторлар құрамын ҚАЕУ бірінші вице-президенті бекітеді.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

Магистрлік диссертацияны ғылыми жетекші тексеріп, тексеруге жіберуі керек және DOC форматындағы электрондық нұсқада қорғауға 20 күн қалғанда операторға плагиаттың бар-жоғын тексеруге жіберуі керек. Тексеру жүргізу мерзімі 2 жұмыс күнінен аспайды.

Тексеру жүргізу үшін диссертацияны тапсыру-қабылдау фактісін оператор "жазбаша жұмыстарды есепке алу журналына" тиісті жазба енгізу арқылы тіркейді.

Жұмысты тексерудің нәтижесі-ұқсастық туралы есептер. Ұқсастық коэффициенті №1 (бұдан әрі-КП1) жүйе басқа құжаттарда тапқан қысқа сөз тіркестері (5 сөз) негізінде есептеледі. Қарызға алынған деп танылған тексерілетін құжаттың үзінділері түстермен ерекшеленеді:

Жасыл-Интернеттен табылған көздерден табылған фрагменттер.

Қызыл-университеттің де, басқалардың да мәліметтер базасынан табылған фрагменттер,

Сары - "дабыл", басқа алфавитке жататын белгілерді, сондай-ақ әділетсіз қарыздарды жасыруды көрсететін мәтіннің бұрмалануын көрсетеді.

Плагиат рәсімінен сәтті өту үшін КП1 магистрлік жобалары үшін ұқсастық коэффициентінің мәні 50% - дан аспауы тиіс. Тексеру аяқталғаннан кейін Жүйе операторы немесе кафедрадағы ғылыми жетекші магистрантты тексеру нәтижелері туралы хабардар етеді. Тексеруден өткен жағдайда тиісті хаттамалар/анықтамалар мен ұқсастық есептері жұмысқа тіркеледі.

Жазбаша жұмысты пысықтау қажет болған жағдайда магистрант жұмысты күнтізбелік 3 күн ішінде түзете алады, содан кейін плагиатқа қарсы процедурадан қайта өте алады. Жазбаша жұмыста плагиат анықталған жағдайда магистрант үшінші рет ақылы негізде тексеру рәсімінен өтеді. Барлығы магистрантқа StrikePlagiarism жүйесінде тексеруге 3-тен аспайтын талпыныс беріледі. Егер білім алушы тексеру рәсімінен үшінші рет өтпесе, онда ол қорғауға жіберілмейді.

Қабылданғаннан және оң бағаланғаннан кейін магистрлік жұмыс Университет көздерінің ішкі қоймасына түседі. Егер құжат қабылданбаған болса, онда құжатты қайта жүктеу функциясы қол жетімді болады. "StrikePlagiarism" жүйесіне жүктеу үшін жазбаша жұмыстарды жинау жүйенің дерекқорын толтыру мақсатында жүзеге асырылады.

Магистрант "StrikePlagiarism" жүйесімен жазбаша жұмыстарды тексеру нәтижелері бойынша ғылыми жетекшінің шешімімен келіспеген жағдайда магистрант апелляция береді, оны бітіруші кафедрада құрылған комиссия қарайды. Магистрантқа жазбаша жұмысты орындаудың дербестігіне қатысты өз ұстанымын баяндауға мүмкіндік беріледі. Комиссия жұмысқа рецензия

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

жүргізеді және жазбаша жұмысты қорғауға жіберу/жібермеу туралы шешім қабылдайды.

Әрі қарай жұмыс қорғауға жіберіледі; апелляция қанағаттандырылды және магистрлік диссертация нормативтік бақылау процедурасынан өтеді, содан кейін ол қорғауға жіберіледі. Егер апелляция қанағаттандырылмаған немесе жұмыс тексеруден өтпеген жағдайда, қорғау қорытынды аттестаттаудың келесі кезеңіне ауыстырылады.

Ескерту. Академиялық адалдық қағидаттарын бұзу магистрантты оқудан шығаруға негіз болып табылады.

МАГИСТРЛІК ЖОБАНЫ ҚОРҒАУ РӘСІМІ

Магистрлік жобаны қорғау мемлекеттік аттестаттау комиссиясының отырысында мынадай құжаттар болған кезде жүзеге асырылады:

- 1) ғылыми жетекшінің оң пікірі;
- 2) ҚАЕУ журналында (не өзге де ғылыми журналда) кемінде бір жарияланымда, ғылыми-практикалық конференцияда бір сөйлеген сөзінде;
- 3) бітіруші кафедраның қорғауға ұсыным беру туралы шешімдері (кафедраның кеңейтілген отырысының хаттамасынан үзінді);
- 4) біліктілігі (ғылыми дәрежесі, ғылыми атағы, философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор немесе магистр дәрежесі) қорғалатын жұмыс бейініне сәйкес келетін рецензентті кері қайтарып алу, онда магистрлік жобаның жан-жақты сипаттамасы және тиісті білім беру бағдарламасы бойынша "магистр" дәрежесін беру мүмкіндігі туралы дәлелді қорытынды беріледі.

Аттестаттау комиссиясына орындалған магистрлік жобаның ғылыми және практикалық құндылығын сипаттайтын басқа да материалдар, ғылыми зерттеу нәтижелерін енгізу туралы анықтамалар немесе актілер, макеттер және т.б. ұсынылуы мүмкін.

Магистрлік жобаны қорғау аттестаттау комиссиясының кемінде 2/3 мүшесінің қатысуымен өтетін ашық отырысында өткізіледі.

Ғылыми жетекші мен рецензент магистрлік жобаны қорғауға қатысуға міндетті. Ғылыми консультанттар мен рецензенттердің жеке қатысуы мүмкін болмаған жағдайда бітіруші кафедра олардың бейне-конференция нысанында онлайн режимге қатысуын ұйымдастыруы тиіс, ал дәлелді себептермен пікірлер болмаған жағдайда кафедра меңгерушісі пікірлер оқиды.

Магистранттың өтініші бойынша және отырысқа қатысушы аттестаттау комиссиясы мүшелерінің және рецензенттің кемінде үштен екісінің келісімімен мемлекеттік тілде жазылған магистрлік жоба ұсынылған

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

жағдайда қорғау магистрлік жоба жазылған тілде жүргізілуі мүмкін. Қажет болған жағдайда бітіруші кафедра аударманы қамтамасыз етеді.

Бір магистрлік жобаны қорғау ұзақтығы 40 минуттан аспауы тиіс.

Аттестаттау комиссиясының төрағасы магистрлік жобаны қорғау туралы хабарлайды, тақырыпты, ғылыми жетекшінің және рецензенттің тегін атайды, құжаттардың болуы және олардың белгіленген талаптарға сәйкестігі туралы баяндайды.

Магистрант 10 минуттан аспайтын баяндама жасайды, онда зерттеудің мақсаты мен міндеттерін қысқаша және нақты сипаттайды, жобаның негізгі нәтижелерін баяндайды, қорытындылар мен ұсыныстарды негізді түрде дәлелдейді, қажет болған жағдайда дайындалған үлестірме, графикалық, презентациялық материалға жүгінеді.

Осыдан кейін ғылыми пікірталас басталады. Аттестаттау комиссиясының мүшелері магистрантқа магистрлік жобада, зерттеу әдістерінде туындаған мәселелер бойынша сұрақтар қояды, эксперименттік жұмыстың нәтижелері мен рәсімдерін және т. б. нақтылайды.

Магистранттың жауаптарынан кейін төраға ғылыми жетекшіге және рецензентке сөз береді немесе олар болмаған жағдайда ғылыми жетекші мен рецензенттің пікірлерін оқиды.

Пікірлер оқылғаннан кейін магистрантқа шолулардағы ескертулерге жауап беру үшін сөз беріледі.

Магистрлік жобаны бағалау кезінде мыналар ескеріледі:

- 1) тақырыптың өзектілігі;
- 2) алынған нәтижелердің жаңалығы;
- 3) жұмыста жаңа технологияларды қолдану;
- 4) әдеби шолудың толықтығы және пайдаланылған дереккөздердің қазіргі заманы;
- 5) ресімдеудің қойылатын талаптарына сәйкестігі;
- 6) магистрлік жобаны қорғаудағы баяндаманың сапасы (айқындық, сауаттылық, кәсіби терминдерді қолдана білу, демонстрациялық материалдың сапасы және т. б.);
- 7) қорғау кезінде қойылған сұрақтарға және рецензенттің ескертулеріне жауаптардың дұрыстығы мен толықтығы.

Магистрлік жобаны қорғауды бағалау туралы, сондай-ақ тиісті біліктілікті беру туралы шешімдерді аттестаттау комиссиясы отырысқа қатысқан Комиссия мүшелерінің жай көпшілік даусымен ашық дауыс беру арқылы қабылдайды.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

Бағалау жүргізу кезінде аттестаттау комиссиясының мүшелері мынадай өлшемшарттарды басшылыққа алуға тиіс:

№ т/м	Компонент атауы	Магистрлік жобаны бағалаудың сапалық сипаттамасы
	2	3
1	Ғылыми дереккөздерді іріктеу және талдау, библиографиялық тізім жасау	1. Қажетті ғылыми дереккөздерді (оның ішінде соңғы 3-5 жылды) уақтылы және толық көлемде іріктеу және талдау жүргізілді. 2. Библиография ғылыми мәселе мен зерттеу тақырыбына сәйкес құрастырылған. 3. Дереккөздерге аналитикалық шолуды қамтитын бірінші (теориялық) тарау дайындалды, теориялық тұжырымдар жасалды.
2	Нақты материалды жинау және бастапқы жіктеу	Нақты материалдың 80% жиналды, бастапқы жіктеу жасалды.
3	Нақты материалды талдау, практикалық (зерттеу) тарауды дайындау	Барлық нақты материалға уақтылы және толық талдау жүргізілді (100% көлемінде), зерттеу тарауы жазылды, қорытындылар жасалды.
4	Кіріспе, қорытынды жазу.	1. Қажетті құрылымдық элементтерді қамтитын кіріспе жазылған. 2. Қорытынды жоба бойынша негізгі қорытындыларды қамтиды.
5	Жобаның мазмұны	1. Мазмұны зерттеу тақырыбына сәйкес келеді, өзектілігімен, жаңалығымен және практикалық маңыздылығымен, зерттеу әдістерін дұрыс таңдауымен, талдаудың Мұқият болуымен, мәселенің мәніне енуімен және т. б. сипатталады. 2. Жұмыс жалпы өзекті, мақсатқа жетті, автор терминологиялық аппаратты, Талдау әдістемесін біледі, бірақ нақты материалды зерттеуде, мәселелерді шешуде және т. б. қателіктер бар.
6	Презентация жоба	Баяндама теориялық тұрғыдан сауатты, автор жұмыстың мазмұнын қисынды және дәлелді түрде ұсынды, оның мазмұны мен жалпы мәселелеріне назар аударады, зерттеу тақырыбын білетіндігін көрсетеді, заманауи терминологияны біледі, қойылған барлық сұрақтарға нақты және шынайы жауап береді.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Профессор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

7	Жобаны апробациялау	1. Патенттің, енгізу туралы актінің болуы, конкурстық жобаларға қатысу, шаруашылық шарттық тақырыптарды әзірлеуге қатысу, конференция жұмысына, оның ішінде шетелдік конференцияға қатысу, ғылыми журналда, оның ішінде шетелдік журналдарда жариялау. 2. Мақалалардың болуы, конференцияларға қатысу, практикалық құндылық, докторлық диссертацияда тақырыпты одан әрі дамыту және нәтижелерді әлеуетті енгізу мүмкіндігі.
---	---------------------	---

Әрбір магистрантқа аттестаттау комиссиясының хатшысы белгіленген нысан бойынша хаттамаларды толтырады.

Хаттамаларға отырысқа қатысқан аттестаттау комиссиясының төрағасы мен мүшелері қол қояды.

Магистрлік жобаны қорғау нәтижелері олар өткізілген күні жарияланады.

Табысты қорғаудан кейін бітіруші кафедра университет мұрағатына магистрлік жобаны, магистрлік жобаға шолу мен шолуды, ғылыми еңбектер тізімін, ҚАЕУ-де қолданылып жүрген "плагиатқа қарсы" жүйеден өтудегі анықтаманы, магистрлік жобаны қорғау хаттамаларын және тиісті дәреже беруді береді.

МАГИСТРЛІК ЖОБАЛАРДА ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТІНІ ПАЙДАЛАНУ ТӘРТІБІ

1. Магистрлік жобаларды дайындау барысында генеративті жасанды интеллект технологияларын қолданған жағдайда барлық ғылыми нәтижелер, тұжырымдар, ұсынымдар мен қорытындылар автордың бөгде көмексіз әзірленуі тиіс.

2. Жасанды интеллект құралдарын олардың атауын, өндірушісін, нұсқасын және пайдаланылған (немесе жүгінілген) күнін көрсетпей қолдану академиялық адалдық принципін бұзу болып есептеледі.

3. Плагиатты жасыру немесе оның анықталуын төмендету мақсатында жасанды интеллект технологияларын қоса алғанда кез келген техникалық құралдар мен әдістерді қолдануға тыйым салынады.

	Қазақстан-Американдық еркін университеті	25.04.2025 ж.
	Професор-оқытушылар құрамының оқу жұмысын жоспарлау туралы ереже	СІҚЖ Редакция 3

4. Магистрлік жобалардың авторлары жасанды интеллект технологиялары арқылы алынған ақпаратпен дұрыс, қауіпсіз және этикалық тұрғыда жұмыс істеуге жауапты.

5. Магистрлік жобалардың, ғылыми зерттеулердің авторлары жасанды интеллект технологияларын қолдану фактісін міндетті түрде көрсетуге, оларға сілтеме жасауға және олар қолданылған зерттеу кезеңдерін, сондай-ақ алынған деректерді тексеру, өңдеу және интерпретациялау тәсілдерін толық сипаттауға міндетті. Мұндай ақпарат ұсынылмаған жағдайда, автор өз бітіру жұмысында жасанды интеллект технологияларын қолданбағанын растайды деп есептеледі.

6. Магистрлік жобаларды дайындау барысында жасанды интеллект технологияларын пайдалану тек ғылыми жетекшінің келісімімен ғана рұқсат етіледі.